

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku H. S.

przy uczestnictwie H. S.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 października 2008 r., zażalenia uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 9 września 2008 r., sygn. akt I Ca (...),

oddala zażalenie;

zasądza od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 września 2008 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania, wniesioną od postanowienia tego Sądu z dnia 26 czerwca 2008 r., wydanego w sprawie o podział majątku b. małżonków. Sąd Okręgowy uznał, że w świetle art. 519¹ § 2 k.p.c. skarga taka jest niedopuszczalna.

Sąd ten stwierdził, że apelacja uczestnika postępowania od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 26 marca 2008 r. została odrzucona z powodu jej nieopłacenia. Natomiast apelacja uczestniczki postępowania, w której wartość przedmiotu zaskarżenia określono na kwotę 45.131,34 zł, została uwzględniona częściowo (postanowienie z dnia 26 czerwca 2008 r.). W ocenie Sądu Okręgowego, skarga kasacyjna uczestnika

postępowania mogłaby odnosić się – wobec braku zaskarżenia przez niego postanowienia Sądu pierwszej instancji - jedynie do tej części orzeczenia Sądu drugiej instancji (postanowienie z dnia 26 czerwca 2008 r.), w której Sąd ten zmienił postanowienie Sądu Rejonowego na niekorzyść uczestnika postępowania. Jednakże ta niekorzystna dla uczestnika zmiana (obniżenie kwoty spłaty określonej w pkt VI postanowienia Sądu Rejonowego) nie przekracza kwoty 150.000 zł, wyznaczającej granice dopuszczalności skargi kasacyjnej *ratione valoris* (art. 519¹ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie z dnia 9 września 2008 r. uczestnik postępowania wnosił o jego uchylenie, podnosząc błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 519¹ § 2 k.p.c. W zażaleniu starał się podważyć stanowisko Sądu drugiej instancji, że skarga kasacyjna mogłaby dotyczyć wyłącznie części orzeczenia sądu drugiej instancji, w którym Sąd ten zmienił postanowienie Sądu Rejonowego na niekorzyść uczestnika postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika postępowania istotnie została odrzucona z przyczyn formalnych (postanowienie z dnia 6 maja 2008 r.). Zaskarżono w niej pkt I, III, IV, VII, VIII i IX postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 26 marca 2008 r., w tym m.in. rozstrzygnięcie dotyczące sposobu podziału nieruchomości wspólnej (pkt VII 1 postanowienia). Apelacja wnioskodawczyni uwzględniona została w części (poprzez obniżenie zasądzonej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania kwoty 35.628,40 zł do kwoty 17.814,20 zł). Uczestnik postępowania zaskarżył postanowienie Sądu drugiej instancji w całości i wnosił o ewentualną zmianę zaskarżonego postanowienia oraz postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 26 marca 2008 r. w pkt VIII i VIII „poprzez przyznanie na własność uczestnika postępowania nieruchomości rolnej opisanej w pkt 1.1”. W tej sytuacji Sąd Okręgowy trafnie stwierdził, że skoro uczestnik postępowania nie zaskarżył skutecznie postanowienia Sądu pierwszej instancji, to jego skarga kasacyjna może mieć ograniczony zakres zaskarżenia i powinna odnosić się jedynie do tej części postanowienia Sądu drugiej instancji, w której zmienił on rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego poprzez obniżenie wysokości spłaty przyznanej uczestnikowi (pkt VI postanowienia Sądu Rejonowego). Taki możliwy dla uczestnika postępowania zakres zaskarżenia skargą kasacyjną przesądza także o wartości przedmiotu zaskarżenia, który nie może przekraczać - wbrew sugestii sformułowanej w zażaleniu - minimalnego progu określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c.

Za nietrafną należy uznać argumentację załączonego się, zmierzającą do wykazania dopuszczalności skargi kasacyjnej z powołaniem się na uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, odnoszącej się do zakresu związania Sądu drugiej instancji zarzutami podniesionymi w apelacji. Czym innym bowiem jest kwestia zakresu kognicji sądu odwoławczego w postępowaniu apelacyjnym, a czym innym – zagadnienie dopuszczalności skargi kasacyjnej uczestnika postępowania (o podział majątku wspólnego małżonków) w razie braku skutecznego wniesienia przez tego uczestnika apelacji od postanowienia Sądu pierwszej instancji, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie przekracza kwoty określonej w art. 519¹ § 2 k.p.c.

Skarżący powołuje się także na uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2000 r., III CZ 91/2000 (nieopubl.), w którym motywowano stanowisko, że „w postępowaniu o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie kasację od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego apelację może wnieść także ten uczestnik postępowania, który nie złożył apelacji”. Już w uzasadnieniu tego postanowienia sformułowane zostało zastrzeżenie, że nie zawsze byłoby usprawiedliwione rozciąganie prezentowanego stanowiska na inne wypadki postępowania nieprocesowego. Dotyczyć to może przede wszystkim postępowania o podział majątku wspólnego pomiędzy byłymi małżonkami z racji podmiotowej struktury takiego postępowania i wyraźnie zindywidualizowanego (z reguły sprzecznego) interesu prawnego uczestniczących w postępowaniu małżonków w postaci określonego (wnioskowanego przez nich) sposobu rozstrzygnięcia o podziale majątku.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione. O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygniętego przy uwzględnieniu art. 98 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. oraz §§ 6 i 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).